

PLJEVLJA, DOM MNOGIH NARODA I KULTURA JOŠ OD TREĆEG VIJEKA PRIJE NAŠE ERE

Tokom proteklih vijekova pljevaljski kraj obilježilo je prisustvo raznih naroda i kultura. Jedna kultura vremenom je otkrivala spoznaje druge kulture. Vijekovi su prolazili u međusobnom prožimanju čuvajući im samobitnost i savršenu jednostavnost.

Smatra se da je prvo naselje, danas poznato kao grad Pljevlja, nastalo u vrijeme Ilira, plemena Pirusta u III-II vijeku prije naše ere. Rimljani su naselili ovaj prostor u I vijeku prije nove ere. Poznato je da je prvo slovo imena grada S, pa se lokalitet naziva "Municipijum S" i nalazi se u Kominima kod Pljevalja. Najpoznatiji eksponat sa tog lokaliteta je staklena vaza Diatretra, obavijena plavom staklenom mrežom i natpisom „Vivas panelleni bona“ ispod oboda, koja datira iz IV vijeka nove ere.

Sloveni su se naselili u VI-VII vijeku i nazvali naselje Breznic po istoimenoj rijeci Breznici. Legenda kaže da je grad Pljevlja dobio naziv po pljevi koju je vjetar raznosio sa manastirskih imanja na kojima se razvijalo žito. Turskim osvajanjem, Pljevlja u XV vijeku mjenjaju ime u Taslidžu (što na turskom znači „kamenja banja“), a od 1580. do 1833. godine u Pljevljima je bilo sjedište hercegovačkog sandžak-bega. Austro-Ugarska vojska je 1879. godine došla u Pljevlja i formirala vojni garnizon, u kojem je bila komanda svih austro-ugarskih vojnih jedinica u Sandžaku do napuštanja ovih prostora 1908. godine. Tokom trajanja tog perioda Turska je imala civilnu a Austro-Ugarska vojnu vlast na ovim prostorima. Pljevlja su oslobođena od turske vladavine 1912. godine i od tada su u sastavu Crne Gore.

DOM ISLAMSKIH RUKOPISA I STARIH, VRIJEDNIH KNJIGA

Husein Pašina Džamija je zadužbina Husein-Paše Boljanića, carskog vezira, porijeklom iz sela Boljanića kod Pljevalja. Podignuta je 1569. godine i predstavlja jedan od najljepših i najskladnijih sakralnih spomenika islamske arhitekture na Balkanu. Sa 42 metra visokim, vitkim minaretom, nekoliko kupola, izvanredno usjećenim spoljnim i unutrašnjim dekoracijama, pravo je arhitektonsko remek dijelo visokog sklada i originalnosti. Unutrašnji zidovi su islikani floralnim ornamentima i citatima iz Kurana. U džamiji se čuvaju neki od najljepših islamskih rukopisa, kao i više vrijednih starih knjiga. Posebno je značajan Kuran iz XVI vijeka pisan arapskim pismom i ukrašen minijaturama sa pozlatom. Pored džamije se nalazi i lijepo izrađen šedrvan i Sahat kula visine 30 metara, što je čini jednom od najvećih na Balkanu.

Kralja Petra 43
tel: 052/300-148
info@pljevlja.travel
www.pljevlja.travel

KULTURNO ISTORIJSKI SPOMENICI PLJEVLJA

RIZNICE OD SREBRA, ZLATA I POZLATE

Manastir Sveta Trojica nalazi se na oko jedan kilometar od centra Pljevalja, pritiješnjen stijenjem, okružen bujnim zelenilom i mirom koji tek remeti žubor rijeke Biserke. Prvi pisani pomen datira iz 1537. godine, kada kiti-tori zidaju najstariji dio hrama – naos i oltarski prostor, a kasnije je dozdana priprata sa kupolom da bi manastir dobio svoj konačni izgled 1875/76.

godine. U XVI, XVII i XVIII vijeku manastir je bio značajan prepisivački i književni centar. Manastirska biblioteka posjeduje više primjeraka vrijednih rukopisnih iluminiranih knjiga, od kojih su neke nastale u manastirskom skriptoriju, kao i rijetke primjerke štampanih knjiga, među kojima i Šestodnev Jovana Egzarha, Kozma Indikoplov, fragment Trudbenika iz štamparije Crnojevića, nastavak Vrhbrezničkog Hronografa, više Psaltira i dr. Tu se čuvaju i vrijedne knjige na pergamentu i papiru iz XIII i XIV vijeka. U riznici Manastira, pored više dragocjenih predmeta od srebra, zlata i drveta vezanih za bogoslužjenje, čuva se vrijedna zbirka ikona, srebrom okovan štap Svetog Save, jedan od najljepših primjeraka srednjovjekovnog veza – Epi-trahilj Teotima iz XV vijeka, zatim predmeti umjetničkog zanatstva: svjećnjaci, putiri, kadionice, minijaturni izrezbareni krstovi. Obnovljeni manastirski konaci sa manastirom u sredini čine vrlo lijepu i skladnu cjelinu.

FRESKE I IKONE U DOMU SVECA

Manastir Dubočica sa crkvom Svetog Nikole, sagrađen je oko 1570. godine u selu Dubočici. Zbog izgradnje vještačkog jezera na rijeci Čehotini crkva je izmještena u selo Otiloviće 11 km jugoistočno od Pljevalja i kompletno restaurirana. Posebnu pažnju u manastiru privlače njegove freske, ikonostas, kao i činjenica da je Sveti Vasilije Ostroški proveo šest godina u službi ovog manastira.

MANASTIR IZ XV VIJEKA

Manastir Dovolja smješten je na desnoj obali rijeke Tare kod sela Premčani, u zaseoku Dovolja, udaljen četrdeset pet kilometara južno od Pljevalja. Podignut je početkom XV vijeka ali je tokom svog burnog trajanja više puta rušen i obnavljan. U manastir su u XVIII vijeku donijete mošti Svetog Arsenija iz Peći, koje su kasnije prenijete u manastir Dobrilovina. Početkom XXI vijeka manastir je obnovljen. U sklopu manastira se nalazi i crkva posvećenja Uspjenju Presvete Bogorodice.

PREPISIVAČKA ŠKOLA U STRMOJ PADINI KANJONA, ISPOD MOSTA

Manastir Svetog Arhangela Mihaila smješten je na desnoj obali rijeke Tare u selu Đurdevica Tara, zaseoku Luke, udaljen oko jedan kilometar nizvodno od Velikog mosta. Manastir je sagrađen u XIV vijeku, srušen krajem XIX vijeka, a njegova obnova je završena početkom XXI vijeka. Njegova crkva sagrađena je uz strmu osojnu padinu kanjona. Kroz svoju burnu i bogatu istoriju, ovaj značajni duhovni centar posebno je bio poznat i po tome što je u njemu dugo radila prepisivačka škola, koja je bogoslužbenim knjigama snabdijevala, kako manastir Dovolju, tako i brojne, mnogo udaljenije, pravoslavne bogomolje.

RUDARSKI SREDNJOVJEKOVNI GRAD

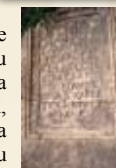
Koznik ili Jerin grad je srednjovjekovni utvrđeni grad. Relativno dobro očuvani ostaci nalaze se u selu Kozica, 20 km jugoistočno od Pljevalja. Koznik se u dokumentima pominje u prvoj polovini XV vijeka, a najvjerojatnije je bio zaštita obližnjeg rudnika olova i cinka. Ostaci grada stvaraju impozantnu sliku skladno izdignutih zidina sa visokim i strmoglavim liticama iznad Kozičke rijeke, dajući efektanu viziju sjedinjenosti grada i brda na kojem leži.

RIMSKI GRAD SA NEKROPOLAMA IZ II I IV VIJEKA NAŠE ERE

Najznačajniji dosad pronađeni ostatak starog vijeka je arheološki lokalitet rimskog grada, poznatog u stručnoj literaturi kao „Municipijum S“, 2 km jugozapadno od Pljevalja u selu Komini. Neki naučnici smatraju da je ovdje bio lociran jedan od najvećih gradova rimske provincije Dalmacije, čije je ime sada nepoznato, ali se po početnom slovu S lokalitet naziva Municipijum S. Na nekoliko hektara, ispod tankog sloja zemlje, leže konture rimskog grada sa bedemima, monumentalnim građevinama, ulicama i nekropolama. Detaljnija arheološka iskopavanja izvršena su samo na pronađene dvije nekropole koje su iscrpno proučene, a obje mogu datirati između II i IV vijeka naše ere. U njima su pronađeni predmeti vezani za rimsku religiju, kulturu, ekonomiju. Sav pokretni materijal sa ovog nalazišta smješten je u Zavičajnom muzeju u Pljevljima.

TAJNA RIJEKE ČEHOTINE

Kukanj je srednjovjekovni grad čije se ruševine nalaze na istoimenom brdu iznad rijeke Čehotine, 12 km sjeverozapadno od Pljevalja. Grad – tvrđava Kukanj je bio velika ljetnja rezidencija znamenitog Herceg Stjepana Vukovića - Kosače, iz prve polovine XV vijeka. Grad Kukanj se više puta pominje u dokumentima koji se nalaze u dubrovačkom arhivu. Čak i njegove ruševine djeluju moćno. Moguće je locirati kule, osmatračnice i bedeme koji su nekada okruživali grad.

